

NAUKA I METOD: METODOLOGIJA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Dašić, D., (2019). Visoka škola akademskih studija "Dositej", stručna monografija, Beograd

ISBN 978-86-920965-6-3

Boban Dašić,¹ Boris Siljković²

^{1, 2} Visoka ekonomska škola strukovnih studija Peć u Leposaviću

Korespondencija: bobandasickg@gmail.com ¹

Vrsta rada: Prikaz knjige

Primljeno: 27.03.2020; Prihvaćeno: 18.05.2020

Na samom kraju 2019. godine, u organizaciji Visoke škole Akademskih studija "Dositej" iz Beograda, publikovana je stručna monografija, autora prof. dr. Dejana Dašića, "Nauka i metod", sa podnaslovom "metodologija naučno-istraživačkog rada". Monografija udžbeničkog karaktera, odlukom komisije za izdavačku delatnost broj 201/03 od 27.09.2019., odobrena je za štampu i upotrebu u nastavi na predmetu NIR (naučno istraživački rad). Kao recenzenti ove monografije potpisani su univerzitetski profesor Andon Konstadinović, osnivač Akademije Dositej prof. dr. Zoran Jovanović i prof. dr. Dragan Živković.

Koliko to obim ovog teksta dozvoljava, pokušaćemo da prezentujemo vrednost ovog metodološkog

priručnika, koji je kako sam autor navodi, prvenstveno namenjen studentima Visoke škole akademskih studija "Dositej" i ostalim visokim školama, istraživačima u društvenim i humanističkim naukama, ali svojim praktičnim savetima može koristiti i istraživačima drugih naučnih disciplina. Autor navodi da je cilj monografije, da studentima olakša polaganje ispita iz predmeta Naučno istraživački rad, ali i da smernice za dalja saznanja (Učitelj može da ti pokaže put, ali ti si taj koji mora da putuje).

Monografija je podeljena na pet, logički i metodološki, povezanih delova. Na kraju svakog dela dat je primer iz oblasti koju poglavlje obrađuje i pitanja za diskusiju i razmišljanje. Obim dela je 226 stranica B5 formata, sa indeksom

pojmov (210-212) i veoma impresivnom i raznovrsnom (domaćom i stranom) literaturom (213-222). Na samom kraju dela su osnovni podaci o autoru.

U prvom delu autor se bavi određenjem nauke u smislu pojma, definicije, postulata nauke, osnovnih konstitutivnih elemenata, istorijata, a veoma interesantno podpoglavlje je "Odnos nauke i drugih sistema ideja i verovanja" koje se kako i sam naslov kaže, bavi odnosom nauke i logike, politike, religije, etike, istine, književnosti i umetnosti. U drugom delu su obrađeni pojam i predmet metodologije, obeležja i klasifikacija metoda, kao i struktura i nivoi naučnih saznanja. Autor smatra da je velika greška istraživača, ukoliko smatraju da je metodologija siguran obrazac ili put, pomoću kojeg se dolazi do naučnog otkrića, a što su mnogobrojni primeri u ovoj monografiji dokazali da je pogrešno. On objašnjava da metodologija samo omogućuje naučni pristup problemu kojim se bavimo i istražujemo i omogućuje postavljanje pravih pitanja u vezi toga. Ne postoji čarobni štapić ili čarobna formula koja može da otkrije tajne naučnih istraživanja. Dalje, obrazlaže da je osnovni cilj metodologije da usmeri, fokusira, pomogne i uputi istraživače na prava pitanja u vezi problema koji se istražuje i što je veoma važno, da omogućujući

naučni pristup i kritički osvrt kod problema koji se istražuje. U trećem poglavlju su osnovni podaci o istraživanju i istraživačkom postupku, definisan istraživački postupak i objašnjena njegova struktura kao i metode (opšte i posebne) i tehnike istraživanja. Kompletan četvrti deo posvećen je nacrtu naučne zamisli, gde autor navodi da je Nacrt naučne zamisli, veoma važan dokument istraživačkog procesa, jer određuje pravac i smernice istraživanja, definiše problem koji se istražuje i u okviru koga ćemo izdvojiti glavne aktore, predmet, korelaciju između određenih pojava, ambijent u kome se pojava dešava, metode i tehnike koje se koriste u istraživanju, na koji način ćemo obraditi sve dobijene podatke, obrazložiti tvrdnje zašto je naše istraživanje naučno i društveno opravdano i sl. Poslednji, peti deo bavi se organizacijom naučnih istraživanja u smislu osnovnih priprema za pisanje naučnih radova, strukturom, jezikom i stilom pisanja naučnih radova. Početak nečega je uvek najteži ili kako je govorio Pitagora "početak je polovina celine". Autor podseća da je pisanje privilegija, makar samo citiranjem drugih, da veoma malo ili gotovo ništa nema vaših reči, opet treba znati sve to uklopiti u jednu celinu. Međutim, veoma je važno na koji način se izražavaju misli jer

akademsko pisanje zahteva odgovornost autora prema jeziku i posredovanje valjanih jezičkih znanja, izgrađenu izražajnu jezičku kulturu i profesionalnu obavezu da zadovolji sve elemente jezičke pravilnosti.

Takođe, veoma važno je napomenuti da se u knjizi nalaze intervjui sa eminentnim naučnim radnicima, profesorom Jašovićem koji je dao svoje viđenje odnosa nauke i književnosti. Pitanje odnosa nauke i književnosti je slično pitanju odnosa nauke i umetnosti, odnosno, odnosa nauke prema emociji i subjektivnosti. Sa kakvim sve problemima i izazovima se danas susreće istoriografija uz sve češću pojavu revizionizma, što je u suprotnosti sa osnovnim principima istorijskog metoda istraživanja, objasnio je profesor Zdravko Deletić, redovni profesor Univerziteta u Kosovskoj Mitrovici. Kada govori o naučnim otkrićima, autor

zaključuje do novih saznanja sve više dolazi organizovanim istraživanjima, a sve manje putem spontanih i slučajnih otkrića. Upravo zato, u trećem poglavlju od velike pomoći je bio programski direktor istraživačke stanice Petnica, Nikola Božić, koji je objasnio svrhu postojanja ove institucije, kako se finansira, na koji način se vrši odabir talentovanih studenata i sl. On navodi da je glavni cilj istraživačke stanice Petnica prepoznati darovite i visoko motivisane mlade ljude iz svih delova Srbije, omogućiti najzainteresovanijim učesnicima da realizuju sopstvene istraživačke projekte zasnovane na realnim problemima, obučiti pretežno mlađe nastavnike da primenjuju u svom radu savremene naučne ideje i koncepte i najbolje metode nastave, podsticati saradnju i razmenu znanja, iskustva i ideja među mladima koji pohađaju različite škole ili fakultete itd.